

Legale prostitutie in Nederland: een geslaagd experiment?

auteur: Karin Werkman

datum: december 2013

website: <http://feminismandhumanrights.org>

1. Inleiding

In 2000 werd Nederland het eerste land op de wereld dat alle aspecten van prostitutie legaliseerde. Nederland heeft haar pragmatische aanpak op internationale fora vaak verdedigd en bepleit als de beste manier om met prostitutie om te gaan.

Dit stuk zal de uitkomsten en effecten van het beleid bespreken en ook de huidige stand van zaken en het aanhangig wetsvoorstel.

Het beeld dat altijd terug lijkt te komen in discussies en in ons Nederlandse denken, is het standbeeld van Belle op het Oudekerksplein in Amsterdam. Het is de beeltenis van een vrouw in een raamkozijn, in een zelfbewuste, trotse houding, met haar handen in de zij, en haar kin in de lucht. Het beeld is er geplaatst in 2007, als bekroning van een open dag op de Wallen¹, om het imago van sekswerkers te verbeteren, zoals de plaquette leest.

Nog geen maand daarvoor, berichtten de kranten iets heel anders; er was een onderzoek gepubliceerd over prostitutie in Rotterdam². De conclusie was dat meer dan de helft van de prostituees in de stad 'illegaal werken'. 'Illegaal werken' wou zeggen dat de vrouwen gedwongen worden, illegaal zijn (geen verblijfsstatus), in illegale 'seksinrichtingen' werken of minderjarig zijn.

Als dat zo was, als in Rotterdam in ieder geval de helft van de vrouwen daar níet vrij of veilig zaten, hoe kon men dan in dezelfde maand in Amsterdam een standbeeld voor hen plaatsen?

Deze tegenstrijdigheid, tussen het denken over prostitutie en de realiteit ervan is hetgeen dat in dit stuk aan de kaak wordt gesteld.

2. Huidig beleid

Wat:

Op 1 oktober 2000 werd het Bordeelverbod van 1911 opgeheven; tevens werd het verbod op souteneurschap opgeheven. De betreffende artikelen zijn uit het Wetboek van Strafrecht geschrapt. Nederland werd daarmee het eerste land ter wereld dat alle aspecten van prostitutie legaliseerde: dat bordelen toestond; seks als werk erkende; souteneurschap en bordeelhouders decriminaliseerde.

Hoe:

Door middel van regelgeving, het creëren van een vergunningstelsel, door voorlichting aan vrouwen over hun 'arbeidspositie', het heffen van belasting en door politiecontroles op bordelen. De uitvoerende taak en de bestuurlijke verantwoordelijkheid kwamen bij gemeentes te liggen.

Waarom:

¹ Het Parool, 31 maart 2007. Het is weer Open Wallendag. Zie ook: NRC Next, 2 april 2007. Een werkkamer op de Wallen.

² Goderie, M. & H. Boutellier (2006). Prostitutie in Rotterdam. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

De wet is een uitdrukking van een pragmatische benadering van prostitutie. Vanwege het geloof in een onderscheid tussen gedwongen en vrijwillige prostitutie; onderscheid tussen prostitutie en mensenhandel; geloof in een pragmatische benadering van de zaak in tegenstelling tot een ethische benadering van prostitutie. Pragmatisch, dwz. gestoeld op het geloof dat prostitutie onvermijdelijk is, dat het er altijd was en altijd zal zijn. En daarom kun je maar beter proberen het zo aangenaam mogelijk te maken; betere 'arbeidspositie' voor vrouwen; hun weerbaarheid verhogen.

Met andere woorden, de doelen waren:

- staatscontrole; door het loskoppelen van prostitutie en 'illegale randverschijnselen';
- het verbeteren van de arbeidsomstandigheden van vrouwen.

De doelstellingen van de legalisatie zijn dan ook als volgt omschreven³:

1. beheersing en regulering van exploitatie van vrijwillige prostitutie
2. verbetering van de bestrijding van onvrijwillige prostitutie
3. bescherming van minderjarigen tegen seksueel misbruik
4. verbetering van de positie van prostituees
5. bestrijding van aan prostitutie gekoppelde criminele randverschijnselen
6. het tegengaan van illegaliteit in de prostitutie

3. Evaluaties en onderzoeken sinds 2000

Sinds de legalisatie in 2000 zijn er verschillende onderzoeken geweest naar de effecten van de opheffing van het bordeelverbod. De bekendste van deze onderzoeken zijn de evaluaties door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van Justitie (WODC).

DSP 2006⁴

Deelrapportage gemeenten; onderzoek d.m.v. enquêtes onder gemeenten. Respons: 84% van de gemeenten. Belangrijkste vindingen:

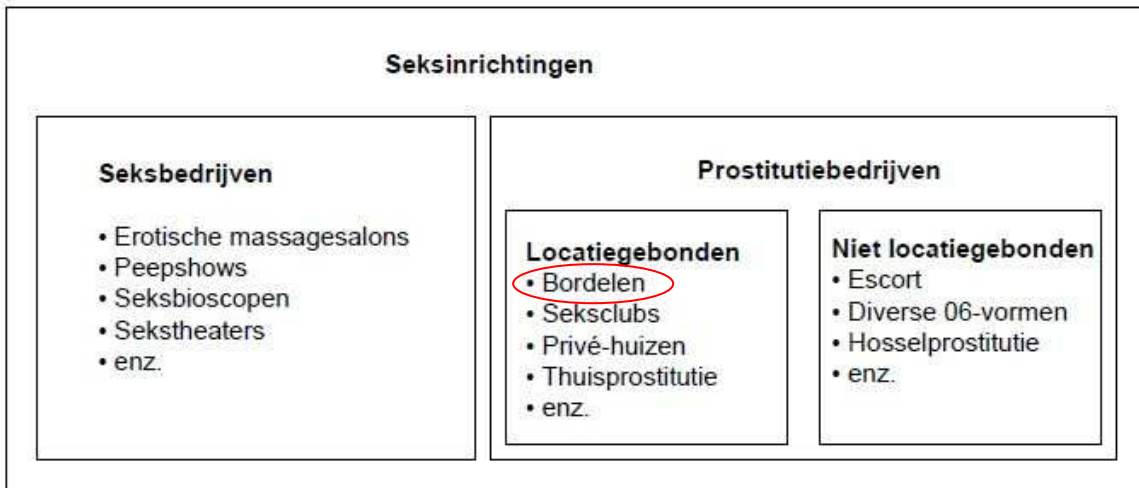
- Ongeveer tweederde (68%) van de gemeenten heeft formeel prostitutiebeleid vastgesteld. (> Vergelijk met Nulmeting 1999: toen was in eenderde van de gemeenten prostitutie aanwezig).
- Gemeentelijk prostitutiebeleid richt zich meestal op locatiegebonden bedrijven; voor niet locatiegebonden bedrijven geldt over het algemeen geen vergunningsplicht.
- Gemeentelijk toezicht bestaat vooral uit het controleren van vergunningseisen.
- Eenderde van alle vergunde seksbedrijven heeft tussen 2000 en 2006 een sanctie opgelegd gekregen; meestal een waarschuwing. In 20% van de gevallen werd het bedrijf (tijdelijk) gesloten of de vergunning ingetrokken.
- De belangrijkste reden voor de sanctie is de aanwezigheid van prostituees zonder verblijfs- en/of werkvergunning.
- Het aantal vergunde seksinrichtingen in Nederland is tussen 2000 en 2006 naar schatting 17% gedaald tot een totaal van 1.270.
- 49% van de gemeenten noemt mensenhandel in haar prostitutiebeleid.

³ Daalder, A. L. (2007). Prostitutie in Nederland na opheffing van het bordeelverbod. Den Haag: WODC / Boom Juridische Uitgevers. (p.39).

⁴ DSP-Groep (2006). Evaluatie opheffing bordeelverbod. Gemeentelijk beleid. Amsterdam: WODC / DSP Groep.

- Een minderheid van de gemeenten met prostitutiebeleid besteedt aandacht aan preventie of hulpverlening. Een kleine minderheid (6%) biedt uitstapprogramma's aan.
- Makkelijk te constateren overtredingen als minderjarigheid en ontbreken van werkvergunning worden meer aangepakt dan lastige overtredingen als gedwongen prostitutie en mensenhandel.

Hieronder een afbeelding van het schema uit dit onderzoek. Alléén de bordelen zijn gelegaliseerd in 2000. De overige 'seksinrichtingen' zijn in de illegaliteit gebleven.

Daalder 2007

De evaluatie⁵ van 2007 loopt de 6 doelstellingen na die de regering heeft gesteld. Wat betreft handhaving en controle van vrijwillige prostitutie (de eerste doelstelling) moest men toegeven dat een groot, zo niet de meerderheid van de seksindustrie, zich aan de aandacht van de overheid onttrok omdat het plaatsvond in parenclubs, sauna's, massagesalons, zgn. thuiswerkers en escort.

Wat betreft bestrijding van 'onvrijwillige' prostitutie schreven de onderzoekers dat het zeer moeilijk is onvrijwilligheid te constateren door derden en dat het daarom praktisch onmogelijk was hierover iets te zeggen.

Minderjarigheid (de derde doelstelling) werd in de vergunde sector niet veel aangetroffen; daar werd namelijk streng op gecontroleerd door de politie.

De vierde doelstelling en één van de belangrijkste redenen voor legalisatie was het beschermen van de (rechts)positie van prostituees. Hierover zeggen de onderzoekers: 'van betekenisvolle verbetering is geen sprake'; 'de mate van emotioneel welbevinden van prostituees is echter op alle gemeten aspecten lager dan in 2001 en het gebruik van kalmeringsmiddelen is toegenomen'; er bleek grote behoefte aan 'uitstapmogelijkheden'.

Over de vijfde en ook één van de belangrijkste doelstellingen, het 'ontvlechten' van prostitutie en 'criminele randverschijnselen' waren nog geen uitspraken te doen; de Wet BIBOB was nog volop in ontwikkeling.

⁵ Daalder, A. L. (2007). Prostitutie in Nederland sinds de opheffing van het bordeelverbod. Den Haag: WODC / Boom Juridische Uitgevers.

Ten slotte, het terugdringen van prostitutie door illegalen leek enigszins succesvol, omdat prostituees tegenwoordig, vergeleken met voor 2000, veelal uit EER landen afkomstig waren en dus legaal mochten 'werken' in Nederland. (Wel tekenden de onderzoekers in de beschrijving van hun methodiek aan dat het merendeel van de prostituees niet in Nederland is geboren en dat een substantieel deel van de interviews daarom in een andere taal – vooral Engels en Spaans schreef men – was afgenomen).

KLPD 2008

Nog geen jaar later, in juli 2008, verschijnt een heel ander rapport over prostitutie. Gepubliceerd door de KLPD, het Korps Landelijke Politie Diensten oftewel de nationale politie. Dit rapport is toepasselijk getiteld 'Schone Schijn'⁶ en gaat vooral over die vijfde doelstelling: het 'criminele randverschijnsel': mensenhandel / vrouwenhandel. En dit rapport liegt er niet om. Het zal aanleiding zijn voor de recente wijzigingen in het Nederlands prostitutiebeleid.

Directe aanleiding voor het politierapport was de zaak Sneep. Dit is een mensenhandelzaak waarin Turks-Duitse broers Saban en Hasan Baran met ongeveer 30 handlangers op extreem gewelddadige wijze meer dan honderd vrouwen naar Nederland, Duitsland en België haalden. Het opvallende aan de Sneep zaak was dat al deze vrouwen onder extreme dwang werden geprostitueerd en verhandeld in legale, vergunde, belasting betalende, door de Staat gesanctioneerde bordelen.

Het KLPD-rapport schat dat 50 tot 90% van de vrouwen in de vergunde prostitutie 'onvrijwillig werken'. Neem hierbij de wetenschap dat het totaal van aantal vrouwen in de raamprostitutie in Amsterdam geschat wordt op zo'n 8.000⁷, en dit zou betekenen dat er alleen al in Amsterdam minstens 4.000 vrouwen verhandeld en mishandeld worden. '4.000 slachtoffers van mensenhandel op jaarbasis' staat er letterlijk⁸.

RIEC 2010

In 2010 verscheen opnieuw onderzoek, al haalde dit slechts een hoekje van de pagina's van gratis krantjes als De Spits⁹. Het RIEC Noord-Holland heeft onderzoek gedaan naar seksadvertenties¹⁰. Dit onderzoek analyseert 2.600 seksadvertenties in kranten en op internet. Ze concludeerden dat het bij slechts 17% van de advertenties na controle bleek te gaan om prostitutie in de vergunde sector: met andere woorden 83% van de prostitutie was illegale prostitutie waar de overheid absoluut géén controle op uitoefent (zie de resultaten in het cirkeldiagram hieronder). Ook toont dit onderzoek opnieuw aan dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden van de vergunde naar de niet-vergunde en niet-gecontroleerde sector.

⁶ KLPD (Korps Landelijke Politiediensten) – Dienst Nationale Recherche (juli 2008). Schone schijn, de signalering van mensenhandel in de vergunde prostitutiesector. Driebergen: KLPD.

⁷ Ibid.

⁸ Ibid. p. 14.

⁹ De Spits (7 oktober 2010). Overheid heeft geen zicht op prostitutie.

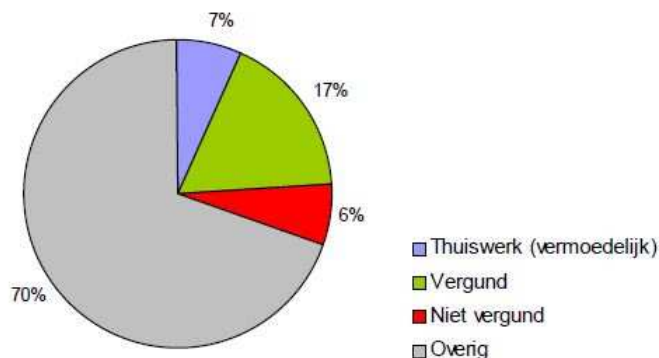
¹⁰ Zie: <https://www.riecnet.nl> (Geraadpleegd 28/11/2011).

Resultaten

Het onderzoek heeft opgeleverd:

- 2601 advertenties
- 705 unieke advertenties
- 286 unieke adverteerders

Het analyseren van de advertenties heeft geleid tot de volgende verdeling:

Gemeente Amsterdam, Ministerie van Veiligheid en Justitie; WODC 2011

In 2011 verschenen er verschillende rapporten voortkomend uit het project Emergo, dat sinds 2007 de criminaliteit in postcodegebied 1012 in Amsterdam in kaart bracht. Zo verscheen er een onderzoek van het WODC¹¹ naar de opsporing van vrouwenhandel in de Amsterdamse vergunde sekssector. Hieruit blijkt opnieuw dat mensenhandel absoluut níet uitgesloten is in vergunde sector.

In het overkoepelend rapport van projectgroep EMERGO¹² werden naast de seksindustrie, ook de coffeeshops en de goedkope (1-3 sterren) hotelsectoren doorgelicht. Conclusie was dat de georganiseerde misdaad erg sterk is verankerd in het Amsterdams Wallengebied. De helft van de vergunningsplichtige bedrijven op de Wallen heeft één of meer leidinggevenden met een crimineel verleden¹³. Diverse strafrechtelijke onderzoeken zijn opgestart.

Lodewijk Asscher, destijds Wethouder in Amsterdam, reageerde op het onderzoek door te zeggen dat de overheid 'laakbaar naïef' is geweest toen zij prostitutie legaliseerde in Nederland toen de grenzen in Europa open gingen¹⁴.

Rode Draad 2006 & 2011

De Rode Draad is een vakbond voor sekswerkers, opgericht in 1984. In 2006 en 2011 heeft de Rode Draad zogenoemde 'trend rapporten' gepubliceerd¹⁵. De rapporten concluderen onder andere:

¹¹ Verhoeven, M.A., Van Gestel, B. en De Jong, D. (2011). Mensenhandel in de Amsterdamse Raamprostitutie. Een onderzoek naar de aard en opsporing van mensenhandel. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers / WODC.

¹² Gemeente Amsterdam, Ministerie van Veiligheid en Justitie; Projectgroep Emergo (2011). Emergo – De gezamenlijke aanpak van de zware (georganiseerde) misdaad in het hart van Amsterdam. Achtergronden, ontwikkelingen, perspectieven. Uitgeverij Boom: Amsterdam.

¹³ Ibid. p. 236, 237.

¹⁴ NRC Handelsblad (26 mei 2011). Helft van uitbaters op de Wallen heeft crimineel verleden.

¹⁵ Altink, Sietske & Bokelman, Sylvia (2006). Rechten van prostituees... Stichting De Rode Draad, Amsterdam, en: Stichting De Rode Draad (2011). Sekswerk in 2011. Trendrapport. Stichting De Rode Draad, Amsterdam.

- een afname in aantal (vergunde en gecontroleerde) bordelen en een toename in aantal (onvergunde) massage- en escortbedrijven;
- een toename in de rol van het internet in prostitutie;
- problematiek rond buitenlandse of Oost Europese vrouwen in prostitutie;
- toenemende vraag naar onveilige seks; lage inkomsten; behoefte aan uitstapprogramma's.

De rapporten van de Rode Draad bevestigen het algemene beeld wat geschetst wordt in de officiële overheidspublicaties: de positie van vrouwen in prostitutie is niet verbeterd na de legalisering.

Scharlaken Koord 2007¹⁶

Het enige onderzoek wat de vraag ter discussie stelt is een onderzoek van het Scharlaken Koord uit 2007. Het rapport legt uit dat er grote vraag is naar prostitutie in Nederland, waar een cultuur van tolerantie voor commerciële seks en een lange traditie van slavernij bestaat. De culturele acceptatie en de misidentificatie van de oorzaken van prostitutie faciliteren het geweld en de uitbreiding ervan¹⁷.

4. Normalisering

Naast de gevolgen die in de evaluaties besproken worden, heeft de opheffing van het bordeelverbod ook een ander effect gehad: een normalisering van prostitutie en van het gebruik maken van prostitutie.

Doordat prostitutie langzamerhand een algemeen geaccepteerd iets is geworden, wordt het moeilijker te zien wat er mis is. Wat er mis is met rond de tafel gaan met bordeeleigenaren en pooiers¹⁸, wat er mis is met de hoerenloper als deel van de oplossing te beschouwen¹⁹, in plaats van deel van het probleem²⁰, wat er mis is met musicals over Yab Yum²¹, open dagen²² in de bordelen, en zelfregulering²³, wat er mis mee is om buitenlandse studenten een kennismaking aan te bieden met prostituees en hoerenlopers als introductie²⁴ tot onze geëmancipeerde maatschappij. De mythe, vervat in het beeld van de vrije zelfstandige prostituee, wordt als waarheid en werkelijkheid aangenomen.

Een onderscheid maken tussen vrijwillige en gedwongen prostitutie, conceptueel en in beleid, zoals hier gedaan is, is gevaarlijk en schadelijk. Het vertroebelt ons begrip van prostitutie. Het bedekt het intrinsiek geweld. Het maakt de ervaringen, de realiteit, van vrouwen onzichtbaar. De bordelen, het pooierschap en de normalisatie van het feit dat mannen kunnen kopen en vrouwen te koop zijn, is gevaarlijk. Een aantal feiten over de normalisering van bordeelbezoek:

¹⁶ Shared Hope International (2007). Demand. A Comparative Examination of Sex Tourism and Trafficking in Jamaica, Japan, The Netherlands and the United States. Shared Hope International, Vancouver (WA, USA).

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Rondetafelgesprek over de wet, Tweede Kamer 15 december 2009.

¹⁹ NOS (23 mei 2013). Meer meldingen van mensenhandel.

²⁰ The Irish Times, 11 februari 2013. Almost quarter of male buyers believe women are trafficked.

²¹ Algemeen Dagblad, 8 augustus 2012. Oud-bordeelbaas Yab Yum: 'musical is bekroning op mijn werk'.

²² Het Parool, 31 maart 2007. Het is weer Open Wallendag. Also see: NRC Next, 2 april 2007. Een werkkamer op de Wallen.

²³ Algemeen Dagblad, 10 maart 2012. Bordeelhouders Wallen stellen gedragscode op. Zie ook: Parool, 8 maart 2012. Toezicht door bordelen zelf. Telegraaf, 8 maart 2012. Bordeel doet zelf aangifte van misstand.

²⁴ Human, 21 oktober 2012, 'Help een hoer in de klas'. zie ook: hookers.nl, 22 oktober 2012. Help! Een hoerenloper in de klas. Geraadpleegd 28 november 2012.

hookers.nl is een website voor en door hoerenlopers. De website trekt zo'n 550.000 unieke bezoekers en 8 miljoen pageviews, waarmee het de grootste recensiesite in Nederland is.

Op 30 oktober kondigde hookers.nl aan het bezoekersrecord verbroken te hebben met 3.992 bezoekers op één dag. 30 oktober was ook de dag dat de Eerste Kamer de nieuwe prostitutiewet besprak: toeval?

Eén op de vier mannen

SOA Aids Nederland geeft aan dat een op de vier Nederlandse mannen minstens één keer van prostitutie gebruik hebben gemaakt²⁵.

Schijn bedriegt

Op 23 mei 2013 kondigde de NOS en andere media aan dat er een stijging van 76% was in het aantal meldingen van mensenhandel door klanten. Bij analyse van de cijfers blijkt dat er inderdaad een stijging is: van 71 meldingen in 2011 naar 115 meldingen in 2012²⁶. 115 meldingen, van de 77.000 mannen die de campagnesite hebben bezocht via sekssites, plus de 30.000 mannen die de site via andere links bezochten²⁷: met andere woorden 115 van de 107.000 mannen meldt iets verdachts: omgerekend 0,1 % van de klanten. Of: 99,9% meldt niets! Maar dat was niet de krantenkop..

Uit onderzoek²⁸ gepubliceerd in februari 2013 in Ierland is gebleken dat ongeveer een kwart van de kopers van een afspraak hebben afgezien omdat ze zich er bewust van waren dat de vrouw slachtoffer van mensenhandel, gedwongen of onder druk leek te staan op een andere manier; de kopers gaven aan dat deze vrouwen, te jong, te ongelukkig of te veel onder controle waren.

5. Toekomst

Al in december 2008 kondigde de regering aan de prostitutiewetgeving te gaan herzien. Aanleiding hiervoor²⁹ waren met name de evaluatie door het WODC in 2007 en het rapport Prostitutie in Rotterdam 2006. Er is een groeiende consensus over de gedachte dat de legalisering (in haar huidige vorm) fout is geweest.

De hoofdbepalingen onder de nieuwe wet waren de volgende³⁰ :

- Alle soorten prostitutie (i.e. niet alleen bordelen) worden vergunningsplichtig.
- Prostituees worden verplicht zich te registreren; anders worden ze gecriminaliseerd.
- Klanten van illegaal werkende prostituees worden strafbaar gesteld.
- Gemeentes zouden kunnen kiezen voor een zgn. nuloptie.

Verder hebben het Parlement, politie en gemeentes de volgende onderdelen verzocht:

- Verhoging van de minimumleeftijd voor prostitutie van 18 naar 21 jaar.
- De mogelijkheid een verdenking van mensenhandel in het prostitutieregister op te nemen

²⁵ prostitutie.nl FAQs, geraadpleegd 13 september 2013.

²⁶ NU (23 mei 2013). Meer tips over gedwongen prostitutie.

²⁷ Meld Misdaad Anoniem Nieuwsbericht (23 mei 2013).

²⁸ The Irish Times, 11 februari 2013. Almost quarter of male buyers believe women are trafficked.

²⁹ Brief (16 mei 2008) van Min. Just., BZ & SZW aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal inz. Wijziging Wetboek van Strafrecht (opheffing algemeen bordeelverbod). KST. 25 437. Nr. 56.

³⁰ Brief (16 mei 2008) van Min. Just., BZ & SZW aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal inz. Wijziging Wetboek van Strafrecht (opheffing algemeen bordeelverbod). KST. 25 437. Nr. 56.

In de praktijk zou dit er als volgt uit zien: De prostituee moet naar het GGD kantoor voor een intakegesprek met een maatschappelijk werkster, waarna ze in het landelijk register komt en een speciaal pasje (peespas) krijgt. Dit moet zij laten zien aan klanten, exploitanten (pooiers) en controleurs, zodat die kunnen vaststellen of zij legaal werkt. Alleen met een pasnummer mag ze advertenties plaatsen in media en op internet. Als zij zonder pas werkt of adverteert pleegt ze een economisch delict. Voor de klant geldt hetzelfde als hij 'haar diensten afneemt'. Klanten moeten voor ze een bordeel binnenstappen een speciaal nationaal telefoonnummer bellen om haar pasnummer te controleren.

Op 9 juli is er over de Kaderwet gestemd in de Eerste Kamer. De registratieplicht voor prostituees, en de vergewisplicht van de klant zijn van de baan. Tegen beide waren grote privacy en praktische bezwaren en de Minister wil het wetsvoorstel aanpassen middels een novelle, welke zal worden voorgelegd aan het parlement.

De mogelijkheid een prostitutievergunning te weigeren bij een vermoeden van mensenhandel is eerder al door de Minister afgewezen.

In 2011 is Utrecht begonnen met de registratie van prostituees. Inmiddels zijn in Utrecht alle bordelen gesloten op laste van de burgemeester, vanwege van mensenhandel bij de monopolist-eigenaar en zijn er stappen gezet een coöperatie van prostituees op te richten. Amsterdam is op een andere manier begonnen met registratie. In Den Haag zijn plannen voor een eroscentrum. De burgemeester van Alkmaar heeft andere burgemeesters opgeroepen ook te gaan registreren. Bestuurders willen meer middelen tot handhaving, omdat er te veel problemen zijn. Gemeentelijke overstappen naar registratiesystemen zijn opnieuw pogingen controle te vergroten.

6. Conclusie

Een citaat uit een brief van de Raad van Hoofdcommissarissen aan de Minister in 2009 drukt hun bezorgdheid uit:

*"Tenslotte vindt de RHC het zorgwekkend dat het beeld bij de nationale en lokale overheid over hoe de dynamische prostitutiesector feitelijk in elkaar zit en zich ontwikkelt nog steeds onvolledig is of zelfs ontbreekt. Daarmee zal het beleid van de overheid vooral bestaan uit reactief beleid en het 'achtervolgen' van de branche, daar waar naar mijn mening proactief en preventief beleid vereist is"*³¹.

De nieuwe wet is een aanpassing op de bestaande: het is een kaderwet die zorgt voor uniformere wetgeving. De nieuwe wet is nog steeds gebaseerd op de doelstellingen van de oude wet, de doelstellingen om prostitutie en mensenhandel te scheiden, en het doel de sociale positie van vrouwen te verbeteren. Deze wet is ineffectief gebleken. Het is daarom nu tijd om serieus te overwegen hoerenlopen strafbaar te stellen. Prostitutie is een ernstige vorm van geweld tegen vrouwen.

Prostitutie is geen uitdrukking van vrije keuze of seksuele vrijheid. Prostitutie en mensenhandel zijn intrinsiek met elkaar verbonden en geen aparte onderwerpen. Prostitutie is geweld en is geweld tegen vrouwen, door mannen. De oorzaak van prostitutie is de mannelijke vraag naar vrouwen en kinderen om seksueel te gebruiken, te misbruiken. Veiligheidsmaatregelen, alarmknoppen en regulering zijn naïeve maatregelen: prostitutie kan niet veilig gemaakt worden, kan niet gescheiden worden van geweld, door de prostitutiedaad. Doel moet zijn om de onveiligheid die ligt in het kopen van vrouwen uit te bannen.

³¹ Brief (15 januari 2009). Raad van Hoofdcommissarissen Politie aan de Minister van Binnenlands Zaken en Koninkrijksrelaties met betrekking tot het Wetsvoorstel regulering prostitutie.

Een principiële debat over wat prostitutie is, is nodig, over hoe we het begrijpen en analyseren en over de effecten – individueel en voor de samenleving. Een debat over wat prostitutie betekent in de realiteit. Een debat over mannelijke seksualiteit, mythes over seksualiteit en feiten.

Strafbaarstelling van de vraag naar prostitutie is het innemen van een ethisch standpunt. Wetten hebben normatief effect. Een verbod op diefstal of geweld betekent niet dat er nooit meer iets gestolen zal worden. Wat het wel betekent is dat we als samenleving beslissen dat bepaald gedrag onacceptabel is. In dit geval dat het niet geaccepteerd wordt wanneer je je seksuele verlangens oplegt aan een ander door middel van geld. Verandering kan komen vanaf het moment dat we deze analyse bespreekbaar maken, in vrouwenorganisaties, in het parlement en in het maatschappelijk debat. Mentaliteitsverandering door bewustwording.

Want de Nederlandse pragmatische instelling is in mijn optiek een defaitistische en weinig vooruitstrevende opstelling. Vooruitstrevend zou dus zijn lef hebben, en dŭrven zeggen dat dit niet langer toegestaan mág worden, dat je zo niet met vrouwen om mág gaan. Vooruitstrevend zou zijn om te zeggen, wij vrouwen willen dit niet, wij vrouwen eisen, eisen dat dít misbruik een halt toegeroepen wordt. Vooruitstrevend zou zijn het voorkómen van prostitutie voor te staan. Preventie, verandering van houdingen, een andere samenleving voorstaan. Vooruitstrevend zou zijn te durven zeggen: jongens, dit mag niet, dit kan niet. Het feest is over. We verbieden hoerenlopen. We bannen prostitutie. En we halen dat vervloekte standbeeld uit de stad. Want prostitutie is geen vrouwenrecht, het is een recht om vrij te zijn van prostitutie!

**Copyright © 2011-2013 Karin Werkman
All rights reserved.**